

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1

The Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century under Yala Primary Educational Service Area Office 1

^{1*}นุรามีรา กาซอ Nuramira Kasor

^{2**}จรรณี เก้าเอี้ยน Jarunee Kao-ian

^{3***}พุมพนิต คงแสง Phumpanit Kongsang

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1,2,3} Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*First author, e-mail: 736793008@yru.ac.th

Corresponding author, e-mail: **jarunee.k@yru.ac.th ***phumpanit.k@yru.ac.th

Received June 24, 2026; Revised July 8, 2026; Accepted: September 27, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 2) เปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาและ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 313 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและแบบสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.993 และ 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) การทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหาร พบว่า เพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งในภาพรวมและด้านการสื่อสาร ขณะที่ตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุไม่แตกต่างกันในภาพรวมแต่แตกต่างกันในด้านการสื่อสาร และประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกันในภาพรวมแต่แตกต่างในด้านการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลและ 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารให้ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบท การส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการบริหารความขัดแย้ง การพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบสารสนเทศในการบริหารงาน ตลอดจนการเสริมสร้างทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ วางแผน และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21

Abstract

This research article aimed to 1) examine the level of administrative skills of school administrators in the 21st century under Yala Primary Educational Service Area Office 1, 2) to compare administrative skills of school administrators in the 21st century under Yala Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, position, age, work experience, and school size, and 3) to study guidelines for developing administrative skills of school administrators in the 21st century under Yala Primary Educational Service Area Office 1. This study employed a survey research design. The sample consisted of 313 school administrators and teachers selected through stratified random sampling and simple random sampling. The research instruments included: 1) a five-point rating scale questionnaire consisting of 40 items with a reliability coefficient of 0.993 and 2) a semi-structured interview form. The statistics used included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's method for post-hoc comparison. The findings of the research revealed that: 1) The level of administrative skills of school administrators, overall and each individual aspect, were at a high level 2) the comparison of administrative skills showed that gender differences were statistically significant at the .05 level in both the overall score and the communication skill dimension, whereas position and school size showed no significant differences in either the overall score or individual dimensions. Age showed no significant difference in the overall score but differed significantly in the communication skill dimension. Work experience showed no

significant difference in the overall score but differed significantly in the technology and digital literacy dimension and 3) the guidelines for developing 21st century administrative skills of school administrators should focus on enhancing communication skills to ensure clarity and appropriateness in different contexts, promoting human relations and conflict management skills, improving knowledge and competencies in digital technology, applying Artificial Intelligence (AI) and information systems in school administration, and strengthening conceptual and creative thinking skills to enable effective analysis, planning, and adaptation to changing circumstances.

Keywords: Administrative Skills; School Administrators; 21st Century

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้พร้อมต่อการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นคุณภาพทางวิชาการ แต่ยังต้องสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจำเป็นต้องพัฒนาความเป็นผู้นำ รวมถึงเทคนิคในการบริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความท้าทายในอนาคต อีกทั้งต้องเปิดรับแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พัฒน์พงษ์ แสงพันธ์, 2566; ศศิประภา ฤไกรศรี, 2568)

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการสถานศึกษา เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการกำหนดทิศทาง นโยบาย และเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารงานที่หลากหลาย ทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์กร และการควบคุม ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ การสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ และการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องมีภาวะผู้นำในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงการ

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสม (ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล, 2563; ศรีธัญญา น้อยพิมาย, 2562)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 เป็นบริบทที่มีความท้าทายเฉพาะด้าน ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล เทคโนโลยี และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยงานวิจัยของ นิสา แป้นเชียร และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล และตัดสินใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และงานวิจัยของอารีสา ดวงเนตร์ (2564) พบว่า ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดยะลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตจรุญ ทรงวิทยา (2561) ที่เห็นว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความร่วมมือภายในองค์กร รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล พันธุ์ตัน (2562) ที่เห็นว่า การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความพร้อมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาและรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน

จากความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวแปรที่กำหนด และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 1,429 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 313 คน โดยคำนวณจากสูตรของยามาเน (Yamane, 1973) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่คืนกลับในขั้นตอนสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 ท่าน โดยกำหนดคุณลักษณะต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) สอบถามเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 5 ระดับ จำนวนข้อ 40 ข้อ สอดคล้องกับเนื้อหาทักษะ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และ 4) ทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์

2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

3. **การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ** โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ซึ่งผลการหาความเชื่อมั่นดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.993

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ (1) การหาคุณภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ตามแนวคิดของโรวิลเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977) (2) การหาคุณภาพความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990)

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1) สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (2) สถิติเชิงอ้างอิง การทดสอบค่าทีอิสระ (Independent t-Test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างด้วยแอปพลิเคชัน Google Forms ผ่านช่องทาง Line, Messenger, Facebook และ e-mail ของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน เมื่อได้รับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สรุปผล และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ รวมถึงสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.1 แบบสอบถาม คือ แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ทำการวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรที่ศึกษาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายได้ตาราง และแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิธีการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งนี้ ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51-5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยสุด

2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าทีอิสระ (Independent t-Test) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทดสอบค่าเอฟ (F-Test) เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

6.2 แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ สรุปเป็นประเด็นในแต่ละด้าน และนำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	M	SD	ระดับ	ลำดับ
1	ทักษะด้านการสื่อสาร	4.13	0.55	มาก	1
2	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.13	0.56	มาก	2
3	ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	3.74	0.51	มาก	4
4	ทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์	4.10	0.59	มาก	3
รวม		4.03	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.03$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ($M = 4.13$, $SD = 0.55$) รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($M = 4.13$, $SD = 0.56$) ทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.10$, $SD = 0.59$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($M = 3.74$, $SD = 0.51$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสื่อสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะการสื่อสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่

ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 สรุปทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรสื่อสารอย่างชัดเจน กระชับ และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ การสื่อสารเชิงบวก การโน้มน้าวใจ และการสร้างแรงจูงใจ จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีระหว่างทุกภาคส่วน

2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น เข้าใจความแตกต่างของบุคลากร และปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเป็นธรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศการทำงานที่ดี ควรมีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถบริหารอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม

3) ด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถใช้ระบบดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานและการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรทางเทคโนโลยีและส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมองภาพรวมขององค์กร วิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และเชื่อมโยงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรม ใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบริบทการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีทักษะการคิดเชิงรวบยอด สามารถมองภาพรวมขององค์กร วิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนเชิงกลยุทธ์ และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ ที่พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลาย เพื่อปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.1 จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการสื่อสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากบริบทของการทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน อาจมีรูปแบบการสื่อสาร การแสดงออก และการรับรู้ต่อการบริหารที่แตกต่างกันออกไป จึงส่งผลให้การรับรู้และการประเมินทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ ไตรรัตน์ ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ยกเว้นด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุพรรณ ไตรรัตน์, 2562) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เพศมีผลต่อการรับรู้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะบางด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร ขณะที่ภาพรวมไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถบริหารจัดการและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางเพศ

2.2 จำแนกตามตำแหน่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งที่แตกต่างกัน แต่ปฏิบัติงานอยู่ภายใต้โครงสร้างการบริหาร นโยบาย และแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้บุคลากรในแต่ละตำแหน่งมีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในลักษณะใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ชินนะ และคณะ ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (ศิริพร ชินนะ และคณะ, 2567) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งของบุคลากรไม่ส่งผลต่อการรับรู้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนปฏิบัติงานภายใต้แนวทางและเป้าหมายการบริหารเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารในระดับใกล้เคียงกัน

2.3 จำแนกตามอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละช่วงอายุปฏิบัติงานอยู่ภายใต้บริบทของสถานศึกษาที่มีแนวทางการบริหารจัดการในทิศทางเดียวกัน ทำให้

ได้รับข้อมูล ข่าวสาร และแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาอย่างใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณา ไตรรัตน์ ที่พบว่า การเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุพรรณา ไตรรัตน์, 2562) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อายุมีผลต่อการรับรู้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในบางด้าน โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร เนื่องจากประสบการณ์และมุมมองของบุคลากรแต่ละช่วงวัยอาจส่งผลต่อการรับรู้และการประเมินรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีระดับความเข้าใจ การรับรู้ และมุมมองต่อการบริหารงานของผู้บริหารที่แตกต่างกัน โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์มากมักมีโอกาสดูเห็นพัฒนาการของการบริหาร การเปลี่ยนแปลงของนโยบายในระยะยาว จึงอาจมีมุมมองที่ลึกซึ้งและหลากหลายมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลอาซิส ประสิทธิหิมะ ที่พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (อับดุลอาซิส ประสิทธิหิมะ, 2566) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์การทำงานมีผลต่อการรับรู้ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในบางด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีมุมมองและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดเดียวกัน แม้ว่าสถานศึกษาจะมีขนาดแตกต่างกัน แต่ผู้บริหารยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรศร เจียมทอง ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (ไกรศร เจียมทอง, 2561) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ขนาดของสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อการรับรู้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารทุกแห่งปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานนโยบาย และแนวทางการบริหารเดียวกัน จึงทำให้บุคลากรมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในระดับใกล้เคียงกัน

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

1) ทักษะด้านการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรสื่อสารอย่างชัดเจน กระชับ และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ การสื่อสารเชิงบวก การโน้มน้าวใจ และการสร้างแรงจูงใจ จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีระหว่างทุกภาคส่วน ทั้งนี้เนื่องจากการสื่อสารเป็นกลไกสำคัญในการบริหารองค์กร ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกัน ลดความคลาดเคลื่อน และส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรพรพสุ ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในองค์กร (สุวิมล ทองจำรัส และสัจจวรรณ ทรพรพสุ, 2563) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านการสื่อสารเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากร ส่งเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น เข้าใจความแตกต่างของบุคลากร และปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเป็นธรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจและบรรยากาศการทำงานที่ดี ควรมีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถบริหารอารมณ์และความเครียดได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยลดความขัดแย้ง และขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไกรสร เจียมทอง กล่าวว่า ผู้บริหารต้องทำให้องค์กรเป็นองค์กรเชิงบวก ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีการสร้างขวัญกำลังใจ เอาทั้งคนและงานให้มีกิจกรรมร่วมกัน (ไกรสร เจียมทอง, 2561) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความไว้วางใจ ส่งเสริมความร่วมมือ และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา

3) ด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถใช้ระบบดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานและการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรทางเทคโนโลยีและส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มความคล่องตัว ลดขั้นตอนการดำเนินงาน และส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา (ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า, 2564) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากช่วยเพิ่มประสิทธิภาพใน

การบริหารจัดการ การสื่อสาร และการตัดสินใจ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล

4) ด้านการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมองภาพรวมขององค์กร วิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และเชื่อมโยงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรม ใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัฟซารี และคณะ (Afshari et al.) ได้ทำการศึกษากิจการลำดับความสำคัญของทักษะการบริหารจากทฤษฎีของ แคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน พบว่า ทักษะด้านมนุษย มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Afshari et al., 2012) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทักษะด้านการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวม วิเคราะห์ปัญหาเชิงระบบ และพัฒนาแนวทางหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

จากภาพอธิบายได้ว่า กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การ

สร้างมนุษยสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อการบริหาร และ 4) การคิดรวบยอดควบคู่กับการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม โดยทั้ง 4 องค์ประกอบจะมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สามารถบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บทสรุป

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะด้านการสื่อสาร รองลงมา คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการคิดรวบยอดและคิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะบางด้าน ขณะที่ตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนำไปสู่แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการบริหาร และการคิดรวบยอดควบคู่กับการคิดสร้างสรรค์เชิงพัฒนานวัตกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาและรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการคิดรวบยอดควบคู่กับการคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กร หรือสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ หรือในระดับประเทศ เพื่อเปรียบเทียบและยืนยันผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3) ควรศึกษาผลของการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หรือประสิทธิภาพของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(1), 41–57.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธนวัฒน์ สุวรรณเหล่า. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นฤมล พันธุ์ตัน. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการ เป็นประชาคมอาเซียน. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 12(3): 333–342.
- นิสา แป้นเชียร และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2564). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 21(1): 135–151.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัฒน์พงษ์ แสงพันธ์. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ศศิประภา ฤทธิกรศรี. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุค 5.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพร ชินนะ และคณะ. (2567). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี. *Journal of Integration Social Sciences and Development*, 4(1): 23-30.
- สุพรรณ ไตรรัตน์. (2562). การศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนใน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุวิมล ทองจำรัส และสจิวรรณ ทรรพสุ. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 10(3): 168-178.
- อับดุลอาซิส ประสิทธิหิมะ. (2566). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. *การวิจัยปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อาริสา ดวงเนตร์. (2564). ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดยะลา. *วารสารครูพิบูล*, 8(2): 157-169
- Afshari, M., et al. (2012). Prioritizing managerial skills based on Katz's theory in physical education offices of universities in Iran. *World Applied Sciences Journal*, 20(3): 388-394.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York, NY: Harper & Row.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijs research*, 2(2): 49-60.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York, NY: Harper & Row.

